

ΡΟΔΩΠΙΣ Η ΔΩΡΙΧΑ, Η ΠΡΩΤΗ ΣΤΑΧΤΟΠΟΥΤΑ, Μέρος β'

Δημήτρης
Συμεωνίδης JP

5. Athenaeus Soph., Deipnosophistae (0008: 001)

"Athenaei Naucraticae deipnosophistarum libri xv, 3 vols.", Ed. Kaibel, G. Leipzig: Teubner, 1-2:1887; 3:1890, Repr. 1-2:1965; 3:1966. Book 13, Kaibel paragraph 69, line 2.

Απόδοση στα Νέα Ελληνικά

69. Φημισμένες εταίρες και ξεχωριστές σε ομορφιά έβγαλε και η Ναύκρατη. Ανάμεσα τους ήταν η Δωρίχα, που η καλή Σαπφώ, όταν έγινε ερωμένη του αδερφού της Χάραξου, τότε που αυτός σάλπαρε για εμπόριο στη Ναύκρατη, με την ποιησή της την κατηγόρησε ότι άρπαζε πολλά χρήματα του Χάραξου. Ο Ηρόδοτος τη λέει Βοδώπη 316, αγνοώντας ότι αυτή είναι διαφορετική από χη Δωρίχα, αυτή που αφιέρωσε τους περιβόητους οβελίσκους στους Δελφούς, που τους μνημονεύει ο Κρατίνος μ αυτούς τους στίχους... Ο Ποσειδίππος σύνθεσε το πα-τρακάτω επίγραμμα στη Δωρίχα, αν και στην Αιθιοπία του τη μνημόνευσε πολλές φορές. Είναι τούτο: Δωρίχα, τα κόκαλά σου τα στόλισε μια δέσμη από απαλά μαλλιά και το ένδυμα που αποπνέει μόρα: μ αυτό κάποτε σκεπάζοντας τον χαριτωμένο Χάραξο σώμα με σώμα άγγιζες τα πρωινά ποτήρια. Μένουν ακόμη και θα μένουν της αγαπητής ωδής της Σαπφώς οι λευκές σελίδες που έχουν φωνή. Το όνομά σου είναι μακαριστό, που η Ναύκρατη θα το φυλάγει, όσο τα τενάγη του Νείλου θα τα περνά καράβι.

6. Achilles Tattius Scr. Erot., Leucippe et Clitophon Book 8, chapter 12, section 1, line 2

Απόδοση στα Νέα Ελληνικά

Ήταν μια όμορφη παρθένα που την έλεγαν Ροδώπη, αγαπούσε τις καταδιώξεις και το κυνήγι. Είχε πόδια γρήγορα, χέρια εύστοχα, ζώνη και σκούφο, χιτώνα ανασηκωμένο μέχρι το γόνατο, και αντρικό κούρεμα των μαλλιών. Την είδε η Άρτεμη, την επαινέσε, την κάλεσε κοντά της, την έκανε συντρόφισσά της στο κυνήγι κι έκτοτε τις περισσότερες φορές κυνηγούσαν μαζί. Την όρκισε παράλληλα να μείνει όπως ήταν, ν' αποφύγει κάθε επαφή με άντρα και να μην υποστεί τις βλάβες που φέρνει η Αφροδίτη. Η Ροδώπη ορκίστηκε. Τ' άκουσε η Αφροδίτη, οργίστηκε και θέλησε να τιμωρήσει την κοπέλα για την υπεροψία της. Υπήρχε ένας νέος από την Έφεσο, παλικάρι τόσο όμορφο, όσο όμορφη κοπέλα ήταν και η Ροδώπη. Τον έλεγαν Ευθύνικο. Όπως κι η Ροδώπη, ασχολιόταν κι αυτός με το κυνήγι και δεν ήθελε να γνωρίσει την Αφροδίτη. Η θεά πήγε κοντά τους και έσμιξε τα κυνήγια τους. Μέχρι τότε ήταν χωρισμένοι. Η Άρτεμη έλειπε. Φώναξε η Αφροδίτη τον γιο της τον τοξότη και του είπε: «Βλέπεις, παιδί μου, αυτό το ανέραστο ζευγάρι που αντιστρατεύεται εμάς και τα μυστήριά μας; Η κοπέλα είχε το θράσος να μ' αρνηθεί και με όρκο. Τους βλέπεις που τρέχουν καταπάνω στο ελάφι. Ξεκίνα κι εσύ το κυνήγι σου

από την αλαζονική κοπέλα. Σίγουρα το «δικό σου βέλος είναι πιο εύστοχο». Τεντώνουν κι οι δυο τα τόξα, σημαδεύοντας η κοπέλα το ελάφι κι ο Έρωτας εκείνη. Πτυχαίνουν τον στόχο τους κι οι δύο, κι έτσι η κυνηγός κοπέλα, μετά την επιτυχία έγινε θήραμα κι αυτή. Το ελάφι έλαβε το βέλος στη ράχη του, ενώ η παρθένα στην καρδιά το βέλος σήμαινε έρωτα για τον Ευθύνικο. Του έριξε κι εκείνου ένα παρόμοιο. Η Ροδώπη κι ο Ευθύνικος αντίκρισαν ο ένας τον άλλον. Στην αρχή, κάρφωσαν κι οι δυο τα μάτια τους και κανείς τους δεν ήθελε να τα στρέψει αλλού. Σιγά-σιγά τα τραύματά τους άρχισαν να φουντώνουν, τους έσπρωξε ο Έρωτας σε αυτή τη σπηλιά όπου υπάρχει σήμερα η πηγή κι εκεί πάτησαν τον όρκο τους. Η Άρτεμη είδε την Αφροδίτη να γελάει και κατάλαβε τι είχε συμβεί. Μεταμόρφωσε την κοπέλα σε νερό, εκεί όπου είχε χαλάσει την παρθενιά της. Γι' αυτό, όταν κάποια κατηγορείται για θέματα ερωτικά, μπαίνει στην πηγή και πλένεται το νερό της είναι λίγο και φτάνει μέχρι τη μέση της γάμπας. Η κρίση γίνεται ως εξής. Αφού γράψει τον όρκο της σε μια πλακέτα, τη δένει με νήμα γύρω από τον λαιμό. Αν ο όρκος είναι αληθινός, η πηγή μένει στη θέση της. Αν όμως έχει πει ψέματα, τότε το νερό θυμώνει, ανεβαίνει μέχρι το λαιμό και σκεπάζει την πλακέτα. Με τις ιστορίες αυτές πέρασε η ώρα, ήρθε το βράδυ και πήγαμε να κοιμηθούμε ο καθένας χωριστά.

7. Heliodorus Scr. Erot., Aethiopica Book 2, chapter 25, section 1, line 3

Απόδοση στα Νέα Ελληνικά

XXV. 1 Μου συνέβη λοιπόν το εξής. Μια γυναίκα από τη Θράκη, ονόματι Ροδώπις, στο άνθος της ηλικίας της και προικισμένη με μια ομορφιά που μόνο από της Χαρικλειαίας ήταν κατώτερη, ήρθε δεν ξέρω πώς και από πού στην Αίγυπτο, για κακή μοίρα όσων τη γνώρισαν, και μπήκε γεμάτη έπαρση στη Μέμφιδα, με πολυπληθή συνοδεία, πλούσια κοσμήματα και όλες τις γητειές του έρωτα. Κανείς από όσους τη συναντούσαν δεν μπορούσε να της αντισταθεί: όλους τους σαγήνευε το βλέμμα της που άπλωνε δίχτυ ερωτικό από το οποίο ήταν αδύνατον να ξεφύγεις. 2 Η Ροδώπις επισκεπτόταν συχνά τον ναό της Ίσιδος, της οποίας ήμουν ιερέας, και τιμούσε ανελλιπώς τη θεά με θυσίες και πολύτιμες προσφορές. Ντρέπομαι να το ομολογήσω, όμως θα σου το πω: όσο την έβλεπα, τόσο ωραιότερη μου φαινόταν. Η γητεία της στάθηκε

πιο δυνατή από την εγκράτεια που με συνόδευε σε όλη τη ζωή μου: για καιρό πάλεψα απεγνωσμένα να αντιπαρατάξω τα μάτια της ψυχής στα μάτια του σώματος, όμως τελικά νικήθηκα και παραδόθηκα στο ερωτικό πάθος. 3 Κατάλαβα τότε ότι αυτή η γυναίκα ήταν η πηγή όλων των δεινών που μου είχαν προφητέψει οι θεοί: αντιλήφθηκα πως ήταν το όργανο του πεπρωμένου, το προσωπίο που είχε φορέσει η μοίρα μου, και πήρα την απόφαση να μην ντροπιάσω το ιερατικό μου αξίωμα, το οποίο με συντροφεύει από τα παιδικά μου χρόνια, και να αντισταθώ στον πειρασμό, ώστε να μη βεβηλώσω τα ιερά και τα τεμένη των θεών. 4 Το σφάλμα μου δεν πήρε ευτυχώς έμπρακτη μορφή, όμως θεώρησα πως η προαίρεσή μου και μόνο ήταν άξια τιμωρίας, και βάζοντας δικαστή την ίδια μου τη συνείδηση, επέβαλα στον εαυτό μου την ποινή της εξορίας για το πάθος μου. Εγκατέλειψα, λοιπόν, ο βαριόμοιρος την πατρίδα μου και υποτάχτηκα στη μοίρα μου, αφήνοντας στα χέρια της το τι θα μου συνέβαινε στο εξής και φεύγοντας μακριά από την απαίσια Ροδώπη. 5 Διότι, φίλε μου, φοβόμουν μήπως οι δυσμενείς αστρικές επιρροές που επικρατούσαν τότε με παρασύρουν σε κάποια επαισχυντη πράξη, εκείνο όμως που μ' έκανε περισσότερο από όλα να φύγω ήταν τα παιδιά μου, για τα οποία το μαντικό μου χάρισμα, που μου έχει δοθεί από τους θεούς, μου αποκάλυψε ότι ήταν μοιραίο να αλληλοσκοτωθούν. 6 Θέλοντας λοιπόν να αποφύγω αυτό το αποτρόπαιο θέαμα, που και ο ίδιος ο ήλιος δεν θα το άντεχε, αλλά θα έκρυβε, υποθέτω, τις ακτίνες του πίσω από κάποιο σύννεφο, και να προφυλάξω τα πατρικά μου μάτια από το δουν τον θάνατο των παιδιών μου, εγκατέλειψα το σπίτι και την πόλη των πατέρων μου: δεν αποκάλυψα σε κανέναν τις πραγματικές προθέσεις μου, αλλά προφασίστηκα ότι θα πήγαινα στις Μεγάλες Θήβες για να δω το μεγαλύτερο από τους δύο γιους μου. που τότε ζούσε εκεί μαζί με τον παππού του από την πλευρά της μητέρας του. Θύαμις είναι, φίλε μου. τ' όνομά του». 7 Στο άκουσμα αυτού του ονόματος ο Κνήμων αναπήδησε ακόμα μια φορά όμως συγκρατήθηκε και σώπασε για να μη χάσει τη συνέχεια, και ο Καλάσιρις ολοκλήρωσε την αφήγησή του.

Ποσειδίππος -Επίγραμμα

Απόδοση στα Νέα Ελληνικά

Τα κόκαλά σου γίνανε σκόνη προ πολλού, Δωρίχα. / Διαλύθηκε στο χώμα κι η κορδέλα των μαλλιών, το μυρωμένο ρούχο. / Μ' αυτό κάποτε τύλιγες τον τυχερό το Χάραξο κι οι δυο, μια σάρκα, / απλώνατε τα χέρια για να πιείτε το κρασί απ' τα ποτήρια της αυγής. / Τι απόμεινε από σε; Για σε μιλούν και θα μιλούν μες στους αιώνες / οι αγαπημένες λευκές στήλες των στίχων της Σαπφώς. / Ευλογημένο τ' όνομά σου. Η Ναύκρατις θα το φυλάξει ξακουστό / μες στους αιώνες που θα πλέουν τα καράβια από τη θάλασσα στο Νείλο.

